
[2021-93-RE](#)

Causa 2021-93-RE

(Capdevielle Flores i Masson Blanch c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 575-2021. Recurs d'empara

Sentència del 17 de gener del 2022

BOPA núm. 11, del 26 de gener del 2022

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 18 de novembre del 2021, per la representació processal dels Srs. Alejandro Capdevielle Flores i Joan Marc Masson Blanch, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la inactivitat de la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia en el marc de la causa 8000168/2015, que derivaria en una presumpta vulneració del dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que acordi restablir els recurrents en la integritat del seu dret ordenant un termini el més breu possible per tal que la Batllia resolgui respecte del seu escrit del 12 de juny del 2020, que es declari el dret dels recurrents a ser indemnitzats pels danys i perjudicis soferts i que es condemni l'Estat andorrà al pagament de les costes processals en aquesta alçada;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 22 de novembre del 2021 que va admetre a tràmit, sense efectes suspensius, aquesta causa;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 13 de desembre del 2021, pel Ministeri Fiscal;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per la part recurrent i pel Ministeri Fiscal;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Jean-Yves Caullet;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. Arran de l'arxivament de la causa d'investigació a Mèxic respecte d'unes operacions de venda i de transferència de fons entre la BPA i els recurrents, el 18 d'octubre del 2018, la Batllia va donar lloc al sobreseïment provisional de les diligències prèvies penals per un presumpte delict de blanqueig de diners seguides contra els Srs. Alejandro Capdevielle Flores i Joan Marc Masson Blanch.

1.2. El 30 de setembre del 2019, la Batllia va dictar un aute mitjançant el qual revocava el sobreseïment esmentat i reobria les diligències prèvies penals seguides contra els recurrents.

1.3. En el marc d'aquestes diligències prèvies penals, el 12 de juny del 2020, els Srs. Alejandro Capdevielle Flores i Joan Marc Masson Blanch van presentar un escrit en què demanaven l'arxivament i el sobreseïment definitiu d'aquestes diligències, i, per consegüent, l'aixecament de totes les mesures d'embargament i de bloqueig bancari; subsidiàriament, es demanava l'arxivament parcial respecte del Sr. Alejandro Capdevielle Flores i l'aixecament de les mesures cautelars que l'afectaven; i, més subsidiàriament, l'aixecament de les mesures d'embargament i de bloqueig bancari.

1.4. El 30 de juliol del 2020, la representació processal dels Srs. Alejandro Capdevielle Flores i Joan Marc Masson Blanch va presentar un escrit de protesta per la manca de resposta de la Batllia, en què insistia en les seves pretensions; atesa la manca de resposta de la Batllia, la representació processal dels recurrents va presentar escrits de protesta i d'insistiment el 27 d'octubre del 2020, el 13 de gener del 2021 i el 17 de maig del 2021 i del 27 de juliol d'aquest mateix any.

1.5. El 18 de novembre del 2021, la representació processal dels Srs. Alejandro Capdevielle Flores i Joan Marc Masson Blanch va interposar un recurs d'empara contra la inactivitat de la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia en el marc de la causa 8000168/2015, que derivaria en una presumpta vulneració del dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació dels recurrents

- Aquesta part exposa que després de gairebé 1 any i mig des de la presentació de la seva petició d'arxivament de les diligències prèvies seguides en contra seva, la Batllia no només no hi ha donat resposta, sinó que no ha dut a terme cap tipus de diligència d'indagació sobre la motivació continguda en el seu escrit, ni tampoc en relació amb la instrucció de la causa.

- Mentrestant aquesta part ha de suportar el bloqueig dels seus comptes, el qual deriva en un lucre cessans, però també deriva en el pagament de comissions bancàries, causant-li d'aquesta manera un greu perjudici.

- El silenci i la inactivitat de la Batllia en aquesta causa vulnera el seu dret a un procés degut de durada raonable.

- Després de citar la jurisprudència del Tribunal Constitucional en la matèria, conclou que si bé la naturalesa dels fets intruïts pot implicar una certa complexitat, resoldre una petició d'arxivament i/o d'aixecament de mesures d'embargament, no presenta cap dificultat que pugui justificar una demora d'1 any i mig, tenint en compte que les diligències prèvies es van iniciar fa 6 anys, durada que contravé les disposicions de l'article 40 del Codi de procediment penal.

- Recorda que l'acumulació de sumaris judicials a la Batllia i la manca de recursos materials i humans no poden afectar el dret fonamental a un judici de durada raonable.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que acordi restablir aquesta part en la integritat del seu dret ordenant un termini el més breu possible per tal que la Batllia resolgui respecte del seu escrit del 12 de juny del 2020, que es declari el seu dret a ser indemnitzada pels danys i perjudicis soferts i que es condemni l'Estat andorrà al pagament de les costes processals en aquesta alçada.

2.2. Argumentació del Ministeri Fiscal

- En primer lloc, el Ministeri Fiscal afirma que no és cert que des de la presentació de la petició dels recurrents la Batllia no hagi realitzat cap diligència. Destaca la incorporació de l'informe policial sobre l'anàlisi de l'operativa de les persones investigades, així com la proposta de la pràctica de certes diligències d'instrucció addicionals.

- No obstant això, tot i tractant-se d'una causa complexa, reconeix que el temps transcorregut des de la petició esmentada no és raonable.

- Recorda les mancances estructurals i de mitjans processals, humans i materials, així com la recent situació de pandèmia global, no imputable a l'Administració de Justícia, com a causa de l'estat de tramitació d'aquest procediment.

- Pel que fa a les costes processals, posa en relleu que l'article 92 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional només preveu el règim de les costes en funció de la desestimació del recurs d'empara en relació amb el recurrent.

- Per acabar, el Ministeri Fiscal manifesta que no s'oposa a l'estimació d'aquest recurs d'empara en relació amb la vulneració del dret a un judici de durada raonable.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El dret a un procés de durada raonable deriva del dret a un procés degut establert a l'article 10 de la Constitució.

3.2. Els criteris que permeten determinar l'existència o no d'una dilació indeguda en el marc d'un procediment judicial que es desenvolupa davant les jurisdiccions ordinàries són: la complexitat de l'assumpte, i com a corol·lari d'aquest punt la naturalesa de la causa i la durada mitjana del desenvolupament del procediment en afers similars, l'actitud dels tribunals i la de les parts.

3.3. Aquests criteris han estat recordats en nombroses ocasions per aquest Tribunal (veg. per ex. la sentència del 14 de març del 2001, recaiguda en la causa 2000-17-RE, del 10 d'octubre del 2016, recaiguda en la causa 2016-8-RE, de l'11 de juliol del 2019, recaiguda en la causa 2019-21-RE, la del 17 de febrer del 2020, recaiguda en la causa 2019-70-RE, la del 19 de maig de 2020, recaiguda en la causa 2020-34-RE, les sentències del 17 de febrer del 2021, recaigudes en les causes 2020-74-RE, 2020-80-RE i 2020-81-RE, la sentència del 15 de març del 2021, recaiguda en la causa 2020-87-RE, o més recentment, les sentències del 20 de desembre del 2021, recaigudes en les causes 2021-71-RE, 2021-72-RE, 2021-75-RE i 2021-76-RE); criteris que, d'altra banda, són coincidents amb aquells exposats pel Tribunal Europeu dels Drets Humans.

3.4. D'aquesta causa es desprèn que, el 12 de juny del 2020, els recurrents van demanar l'arxivament i el sobreseïment definitiu de les diligències que els afecten i que havien sigut reobertes el 30 de setembre del 2019; i, afegeixen que, 16 mesos després d'aquesta petició a data d'avui, la petició esmentada no ha estat encara resposta, malgrat els diversos escrits de protesta i d'insistiment, presentats el 27 d'octubre del 2020, el 13 de gener del 2021 i el 17 de maig del 2021 i el 27 de juliol d'aquest mateix any.

3.5. La manca de resposta adduïda no pot ser imputada al comportament dels recurrents, els quals han recordat la seva petició de manera regular al batlle instructor.

3.6. Tot i recordar la complexitat de la causa, el Ministeri Fiscal conclou que els criteris establerts per la jurisprudència constitucional per apreciar el caràcter irraonable de la dilació impugnada estan reunits en aquest cas, i recorda igualment les dificultats estructurals causades per la manca de mitjans que duen a aquest tipus de situació.

3.7. Per consegüent, el Tribunal Constitucional acorda atorgar l'empara sol·licitada per la vulneració del dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució i declara que la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia s'ha de pronunciar sobre la petició de la part recurrent amb la major brevetat possible i que la part recurrent té dret a ser indemnitzada pel retard indegut constatat.

3.8. Pel que fa a la seva sol·licitud de condemna en costes, s'ha de recordar que l'article 92 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional només preveu la condemna en costes en funció de la desestimació del recurs en relació amb el recurrent. Per tant, una condemna en costes especial no és procedent.

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Estimar el recurs d'empara interposat per la representació processal dels Srs. Alejandro Capdevielle Flores i Joan Marc Masson Blanch.

2. Declarar que s'ha vulnerat el seu dret fonamental a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

3. Declarar que la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia s'ha de pronunciar sobre la petició de la part recurrent amb la major brevetat possible.

4. Declarar que la part recurrent té dret a ser indemnitzada pels perjudicis soferts.

5. Declarar que un pronunciament especial en matèria de costes no és procedent.

6. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal dels recurrents, al president de la Batllia i al Ministeri Fiscal ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 17 de gener del 2022.

Josep-D. Guàrdia Canela
President

Jean-Yves Cullet
Vicepresident

Joan Manel Abril Campoy
Magistrat Magistrat

Dominique Rousseau